

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Özgül Saki

İstanbul Milletvekili

2025-2026 akademik yılının sona ermesiyle İstanbul'daki vakıf üniversitelerinde yeni bir toplu işten çıkarma dalgası başlamıştır. Sekiz akademisyen örgütü, meslek kuruluşu ve sendikanın ortak açıklamasına göre yalnızca son bir ayda 150'den fazla; 1 Ocak 2024-8 Temmuz 2026 arasında ise basına yansıyan vakalardan hareketle en az 446 akademisyen işten çıkarılmış veya sözleşmesi yenilenmemiştir. 2025-2026 akademik yılının bitiminde başlayan bu son dalgada, Temmuz ayı itibarıyla sekiz vakıf üniversitesinde işini kaybeden akademisyen sayısının 200'ü aştığı basına yansımıştır. YÖK'ün üniversite, akademik unvan ve fesih gerekçesi temelinde düzenli veri yayımlamaması nedeniyle bu rakamlar, yalnızca kamuoyuna yansıyabilen vakalardan oluşan bir alt sınırdır.

İşten çıkarmaların yaşandığı kurumlar arasında İstanbul Aydın, İstanbul Beykent, İstanbul Arel, İstanbul Yeni Yüzyıl, İstanbul Bilgi, Maltepe, İstanbul Gelişim ve İstanbul Atlas üniversiteleri bulunmaktadır. Basına göre İstanbul Beykent Üniversitesinde yaklaşık 80, İstanbul Aydın Üniversitesinde ise 100'e yakın akademisyenin işine son verilmiştir. Buna karşın üniversite yönetimleri karşılaştırılabilir personel verilerini, fesih gerekçelerini ve kararların dayandığı akademik kurul tutanaklarını kamuoyuyla paylaşmamaktadır.

İşten çıkarmalara “norm kadro fazlası”, “bölüm kapatma”, “ekonomik daralma”, “hizmete ihtiyaç kalmaması” ve “sözleşme süresinin dolması” gerekçeleri gösterilmektedir. Ancak hangi akademisyenin hangi nesnel ve bilimsel ölçütlerle “fazla” sayıldığı, kararların yetkili akademik kurullarda görüşülüp görüşülmediği ve aynı dersler için sonradan yarı zamanlı ya da saat ücretli personel görevlendirilip görevlendirilmediği açıklanmamaktadır. Arel Üniversitesi Sosyoloji Bölümünün Prof. Dr. Feryal Saygılıgil'in çıkarılmasıyla YÖK'ün belirlediği asgari kadronun altına düşeceğinin açıklanması, “norm kadro fazlası” gerekçesindeki çelişkiyi ortaya koymaktadır.

Vakıf üniversiteleri hukuken kazanç amacıyla kurulamaz. Buna karşın ticari işletme mantığıyla yönetilmekte; öğrenci müşteriye, bölüm gelir merkezine, akademisyen ise maliyeti azaltılacak bir emekçiye indirgenmektedir. Arel Üniversitesinden çıkarılan Dr. Öğr. Üyesi Nur Tuğçe Biga'nın açıklamasına göre “stratejik planlama” toplantılarında eğitimin niteliği, bilimsel gelişim, akademik hedefler ve araştırma yerine bölümlerin öğrenci sayıları ile gelir-gider dengesi konuşulmuş; mali tablonun sürmesi hâlinde bazı bölümlerin kapatılabileceği mütevelli heyeti başkanı tarafından açıkça ifade edilmiştir. Gazetecilik, sosyoloji, Türk dili ve edebiyatı

gibi görece az tercih edilen bölümlerin “masraf kalemi” sayılması, bilimsel ve toplumsal gereksinimlerin değil kârlılığın esas alındığını göstermektedir.

Basındaki hesaplamalara göre öğrenim ücretleri 2025-2026 öğretim yılında ortalama yüzde 53,5 artırılmış, bazı programlardaki artışlar yüzde 140’ı aşmıştır. 2026-2027 dönemi için açıklanan tarifelerde de yüzde 27-50 arasında artışlar görülmektedir. Öğrencilerden her yıl daha yüksek ücretler alınırken akademik emeğin ücretleri baskılanmakta, çalışma güvencesi ortadan kaldırılmakta ve kadrolar tasarruf gerekçesiyle tasfiye edilmektedir.

Her akademik yılın sonunda tekrarlanan sözleşme yenilememe uygulamaları, akademisyenleri sürekli işsizlik tehdidi altında tutan bir “mevsimlik akademisyenlik” düzeni yaratmıştır. İşten çıkarmalar, kalan akademisyenlerin ders ve idari görev yükünü artırırken öğrencilerin ders, danışmanlık, tez ve mezuniyet süreçlerinin sürekliliğini de ortadan kaldırmaktadır. Akademisyenlerin anlatımları, keyfi disiplin soruşturmalarının da fesih aracına dönüştürüldüğünü göstermektedir. İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesinden çıkarılan bir akademisyen, altı akademisyenin sözleşmesinin keyfi soruşturmalar gerekçe gösterilerek feshedildiğini ve çalışanlara “sesini çıkarırsan işini kaybedersin” mesajı verildiğini açıklamıştır. Bu tehdit düzeni, işten çıkarılanları mağdur ederken üniversitede kalanları da sessizliğe ve itaate zorlamaktadır.

İşten çıkarılanlar arasında sendika üyeleri ve yöneticileri, Barış İçin Akademisyenler bildirisinin imzacıları ve eleştirel alanlarda çalışan akademisyenlerin bulunması, mali ve idari gerekçelerin sendikal ve siyasi tasfiyenin örtüsüne dönüştürüldüğünü göstermektedir. Özel Sektör Öğretmenleri Sendikası Vakıf Üniversiteleri Birimi, sendikal olduğu bilinen akademisyenlerin öncelikle hedef alındığını açıklamıştır. İstanbul Aydın Üniversitesinden çıkarılan bir akademisyen de çok sayıda çalışanın sendikal faaliyetleri nedeniyle işten çıkarıldığını ve yönetimin gerçek fesih gerekçesini bildirmekten özellikle kaçındığını ifade etmiştir.

Arel Üniversitesinde Özel Sektör Öğretmenleri Sendikası yöneticisi Dr. Öğr. Üyesi Nur Tuğçe Biga ile Barış Akademisyeni Prof. Dr. Feryal Saygılıgil’in; İstanbul Bilgi Üniversitesinde ise 21 yıldır görev yapan; Kürtler, Aleviler, azınlıklar, dil hakları ve Dersim Kırımı üzerine çalışan Prof. Dr. Bülent Bilmez’in işine son verilmesi, akademik özgürlüğe yönelik tasfiyenin somut örneklerinden biridir. Bu olaylar, idari ve hukuki gerekçelerin eleştirel akademik üretimi, sendikal örgütlenmeyi ve bunları sürdüren akademisyenleri üniversitelerden uzaklaştırmanın araçlarına dönüştürüldüğünü ortaya koymaktadır.

İşten çıkarılan akademisyenler kamuoyuna açıklamalar yapmış; hukuki süreç başlatmış, YÖK’e başvurma ve kıyımı Meclis gündemine taşıma girişiminde bulunmuştur. Akademisyenler ve örgütleri; hukuka aykırı fesihlerin durdurulmasını, işten çıkarılanların görevlerine dönmelerini, yargı kararlarının uygulanmasını ve gerçek iş güvencesi sağlanmasını talep etmektedir.

Bu bağlamda:

1. Bakanlığınızın veya YÖK’ün, 1 Ocak 2024’ten önerenin yanıtlandığı tarihe kadar vakıf üniversitelerinde işine son verilen veya sözleşmesi yenilenmeyen akademisyenlere ilişkin kayıtları bulunmakta mıdır? Üniversite, bölüm, akademik unvan ve fesih gerekçesine göre resmî sayılar kaçtır? Bu kayıtlar bulunmuyorsa kamu otoritesinin yüzlerce akademisyenin işini kaybetmesini izlememesinin gerekçesi nedir?

2. İstanbul Aydın, İstanbul Beykent, İstanbul Arel, İstanbul Yeni Yüzyıl, İstanbul Bilgi, Maltepe, İstanbul Gelişim ve İstanbul Atlas üniversiteleri hakkında inceleme başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa her birinin konusu ve geldiği aşama nedir; başlatılmadıysa yüzlerce akademisyenin işini kaybetmesi neden yeterli görülmemiştir?
3. 2547 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca YÖK toplantılarına katılma ve başkanlık etme yetkinizi, vakıf üniversitelerindeki toplu işten çıkarmaları gündeme almak için kullandınız mı? Kullanmadıysanız neden?
4. Arel Üniversitesindeki "stratejik planlama" toplantılarında akademik hedefler yerine öğrenci sayıları ile gelir-gider dengesinin esas alındığı ve bazı bölümlerin mali gerekçelerle kapatılabileceğinin açıklandığı iddiası incelenmiş midir? Vakıf üniversiteleri hukuken kazanç amacıyla kurulamazken gazetecilik, sosyoloji, Türk dili ve edebiyatı gibi alanların "masraf kalemi", akademisyenlerin ise maliyet unsuru sayılması hangi hukuki ve akademik ilkeye dayanmaktadır?
5. Bir akademisyenin "norm kadro fazlası" sayılmasında uygulanması zorunlu, nesnel ve önceden ilan edilmiş ölçütler var mıdır? "Norm fazlası" veya "hizmete ihtiyaç kalmaması" gerekçesiyle akademisyen çıkarıp aynı dersler için saat ücretli ya da yarı zamanlı personel görevlendiren veya yeni ilana çıkan kaç üniversite tespit edilmiş, bunlar hakkında hangi işlemler yapılmıştır?
6. İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesinde keyfi disiplin soruşturmalarının sözleşme fesihlerine gerekçe yapıldığı iddiası incelenmiş midir? Son beş yılda vakıf üniversitelerinde disiplin soruşturmasının ardından kaç akademisyen işten çıkarılmış; soruşturmaları eleştiriyi ve hak aramayı bastırmak amacıyla kullanan üniversitelere hangi yaptırımlar uygulanmıştır?
7. İşten çıkarmalar nedeniyle YÖK'ün belirlediği asgari öğretim elemanı sayısının altına düşen bölüm veya program var mıdır? Arel Üniversitesi Sosyoloji Bölümünün durumu incelenmiş midir? Asgari kadroyu sağlayamayan programların öğrenci kabul etmeye ve öğrenim ücreti almaya devam etmesine neden izin verilmektedir?
8. Akademik kadro, ders ve danışmanlık hizmetlerinin öğrencinin kaydından sonra topluca azaltılması eğitim hakkının ve ödenen ücretin karşılığını alma hakkının ihlali değil midir? Öğrencilerin ders, danışmanlık, tez ve mezuniyet süreçleri ile uğradıkları akademik ve maddi kayıplar nasıl giderilecektir?
9. Özel Sektör Öğretmenleri Sendikasının sendikalı akademisyenlerin işten çıkarmalarda öncelikle hedef alındığı yönündeki açıklaması üzerine inceleme başlatılmış mıdır? İstanbul Aydın Üniversitesindeki fesihlerin sendika üyeliği ve faaliyetleriyle bağlantılı olduğu, yönetimin gerçek gerekçeyi açıklamaktan kaçındığı iddiaları araştırılacak mıdır?
10. Prof. Dr. Feryal Saygılıgil, Dr. Öğr. Üyesi Nur Tuğçe Biga ve Prof. Dr. Bülent Bilmez'in işten çıkarılmalarında sendikal faaliyetlerinin, bilimsel çalışma alanlarının veya üniversite yönetimlerine yönelik eleştirilerinin etkili olduğu iddiaları incelenecek midir? İncelenmeyecekse bu akademisyenlerin bilimsel ve kamusal tutumları nedeniyle hedef alınmadığı hangi somut bilgiye dayanarak kabul edilmektedir?
11. Sözleşmesi her yıl mütevellî heyetinin takdirine bırakılan bir akademisyenin bilimsel özgürlüğünü, örgütlenme hakkını ve yönetimi eleştirme imkânını koruyabileceğini düşünüyor musunuz? Zincirleme belirli süreli sözleşmeleri ve gerekçesiz sözleşme yenilememeyi engelleyerek akademisyenlere gerçek iş güvencesi sağlayacak bir düzenleme yapacak mısınız?

12. Göreve iade, fesih işleminin iptali ve parasal hakların ödenmesine ilişkin yargı kararlarını uygulamayan vakıf üniversiteleri hangileridir? Yargı kararlarını uygulamayan kurumlara kontenjan artırma ve yeni program açma izni verilmesi, hukuksuzluğun kamu otoritesi eliyle ödüllendirilmesi değil midir?
13. 2547 sayılı Kanun'un Ek 8'inci maddesindeki eşit ücret hükmü kapsamında kaç vakıf üniversitesi denetlenmiş, kaçında ihlal saptanmış ve hangi yaptırımlar uygulanmıştır? Son beş yılda ağır ders yükü, karşılıksız ek görev, mobbing ve ücret kesintileri nedeniyle YÖK'e kaç başvuru yapılmış ve kaç sonuçlandırılmıştır? İktidarınızın çıkardığı eşit ücret hükmünün uygulanmamasının siyasi ve idari sorumlusu kimdir?
14. Çalışma hakkını, eşit ücret ilkesini, sendikal özgürlüğü, asgari kadro şartını veya yargı kararlarını ihlal eden vakıf üniversitelerinin kontenjan artırma ve yeni program açma talepleri durdurulacak, haklarında mevzuatta öngörülen yaptırımlar uygulanacak mıdır? Uygulanmayacaksa bu kurumların kamu tüzel kişiliği, diploma yetkisi, mali muafiyet ve diğer kamusal imkânlardan yararlanması hangi kamu yararına dayanmaktadır?